

Fossiilittoman liikenteen tiekartta 17.1: Tavaraliikenne

Aika: 17.1.2020 klo 9-11

Paikka: Valtioneuvoston linna, nh Kollegio

Läsnäolijat: Saara Jääskeläinen (LVM, pj.), Anu Kruth (Väylä), Virpi Anttila (Väylä), Jari Kudjoi (AKT ry), Kaisa Mäkelä (YM), Ari Herrala (SKAL), Vesa Peltola (Kuntaliitto), Tiina Rytty (Ammattiliitto Pro), Otto Lahti (Traficom), Pekka Aaltonen (Logistiikkayritysten liitto), Bettina Lemström (TEM), Atro Andersson (LVM, vara-pj.), Hanna Kalenoja (Autoalan tiedotuskeskus), Merja Sandell (VM), Tanja Lähdetluoma (VR-yhtymä Oy), Anna Virolainen-Hynnä (SBB)

Käytiin esittelykierros.

Keskusteltiin työryhmän järjestäytymisestä ja työskentelyn lähtökohdista. Todettiin, että työ liittyy suoraan hallitusohjelman kirjauksiin. Lisäksi todettiin, että tiekarttatyöstä voidaan tarjota toisaalta tietoa ja toisaalta linjata verotuksen roolia kokonaisuudessa eli liikenteen päästöjen puolittamisessa 2030 mennessä ja lopulta poistamisessa 2045 mennessä.

Lopullinen tiekartta viedään valtioneuvoston käsittelyyn, minkä jälkeen päättäjillä on mahdollisuus edistää tiekartan toimia poliittisesti. Liikenteen ilmastopolitiikan suuret linjat pyritään lyömään lukuun jo syksyllä 2020, jotta toteuttamisaikaa vuoteen 2030 jäisi enemmän. Poikkeuksena tästä on todennäköisesti veroihin liittyvät keinot, joihin liittyvä ehdotus valmistuu vasta vuoden 2021 keväällä.

Keskusteltiin siitä, mistä liikenteen CO₂-päästöjen kasvu vuonna 2018 voisi johtua. Syitä etsittiin toisaalta yleisestä talouden myönteisestä kehityksestä ja toisaalta esim. bio-osuuksien muutoksista. Kommentoitiin myös sitä, että käytössä olevien autojen koko ja moottorien teho ovat viime vuosina kasvaneet, mikä näkyy dieselkäyttöisten henkilöautojen ominaispäästöjen kasvussa.

Lisäksi todettiin, että satamainfrastruktuurin sekä merikuljetusten virrat ym. rooli tavaraliikenteen päästökehityksessä on keskiössä. Yhteistyö alatyöryhmien välillä tulee selkeyttää.

Keskusteltiin kaasun keskeisestä roolista raskaan liikenteen käyttövoimana. Lisäksi keskusteltiin nestemäisten biopolttoaineiden riittävydestä/hinnasta, mikäli sen rooli lento- (tai vesi)liikenteessä kasvaa nykyisestä.

Atro esitteli LVM:ssä laadittua listaa keskeisistä toimenpiteistä, joista työn kuluessa on tarkoitus laatia yksityiskohtaiset vaikutusarvioinnit. Lista (kuten myös muut kalvot) jaetaan alatyöryhmälle kokouksen jälkeen, ja sitä voi kommentoida myös jälkikäteen, esim. jos listalta puuttuu joitakin keskeisiä toimenpiteitä tai jos tiedossa on joitakin vaikuttavuudesta kertovia lähteitä, jotka puuttuvat listalta. (Hanna: kilometriverosta on juuri valmistunut tai valmistumassa selvitys Norjasta).

Saara muistutti, että jokaisesta listalla olevasta toimenpiteestä on tarkoitus tuottaa loppuraporttiin (tai sen liitteeseen) yksityiskohtainen vaikutusarviointikortti, josta käy ilmi ko. toimenpiteen vaikutukset tietyllä toteuttamisen tasolla. Esim. mitä vaikutuksia olisi ruuhkamaksulla, jos se toteutettaisiin 1) pääkaupunkiseudulla tai 2) kaikilla suurilla kaupunkiseuduilla. Vaikutukset ovat näissä tapauksissa erilaiset, ja tämä on hyvä saada näkyville. Samoin mahdolliset haittavaikutukset ja se, miten työryhmä ajattelee niitä kompensoitavan.

Keskusteltiin myös fossiilittoman tiekartan yhteyksistä valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Todettiin, että tiekarttatyössä tulisi kyetä arvioimaan se, kuinka paljon liikennejärjestelmän tulisi päästövähennystavoitteiden näkökulmasta muuttua ja mihin suuntaan. VLJS:llä tulisi sitten vastata tähän muutostarpeeseen.

Keskusteltiin eri käyttövoimavaihtoehtojen mahdollisuuksista raskaassa tieliikenteessä. Sähköllä ei nähdä raskaassa kalustossa samanlaisia mahdollisuuksia kuin henkilöautopuolella. Päähuomio kiinnittyy uusiutuviin polttoaineisiin, sekä nestemäisiin että kaasumaisiin. Energiankulutus nousee siksi tarkastelun keskiöön.

Keskusteltiin vedyn roolista liikenteen päästövähennyskokonaisuudessa. Todettiin, että vedyn liikennekäyttö ei Suomessa todennäköisesti vastaa suurilta osin 2030 päästövähennystavoitteisiin.

Todettiin, että työ jatkuu tammikuun lopulla (*Huom! Päiväksi on myöhemmin varmistunut to 30.1. klo 9-11*), jolloin järjestetään molempien maaliikenneryhmien (sekä henkilöliikenteen että tavaraliikenteen) yhteinen kuulemistilaisuus nestemäisistä biopolttoaineista. Kokoukseen on tulossa alan yritysten ja toimijoiden edustajia esittelemään tarkemmin mm. biopolttoaineiden kustannustehokkaita toteutuspolkuja. Kokouspaikka varmistuu myöhemmin.